

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

II. De Privilegiorum Varietate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

respectu aliorum; ne in privilegii usu privilegium impediatur, certum & extra omnem controversiam est; quia istorum respectu habet rationem legis; quæ, ut obliget, esse debet manifesta, *can. Erit autem 2. disp. 4.* præsertim, si privilegio juri tertio quæsito derogetur; sic enim, quando persona, Ecclesia, vel Monasterium eximitur à jurisdictione Ordinarii, communis doctrina est, ad plenum ejus valorem etiam istius notitiam necessariam; quòd Papa non præsumatur, aliquem non monitum aut omnino inscium jure suo velle privare; cum id non bene conveniat cum suavitate gubernationis & tranquillitate Reipublicæ

14. Christianæ, *citr. Suarez cap. 24. n. 6. & Palao p. 3. §. 2. n. 8.* Respectu Privilegiati autem locus est distinctioni; cum, si ille sit aliqua communitas, sufficiat id innuisse, & pro illa tota acceptatum esse à superiore; sic enim privilegio exemptionis, absolvendi à peccatis & censuris reservatis, dispensandi in votis, juramentis &c. toti alicui Religioni: & privilegiis Fori, Canonis, Competentiæ &c. toti Ordini seu statui Ecclesiastico concessis, gaudent singuli Religiosi & Clerici, licet nihil de iis collatis sciant. Sic dispensatione ad matrimonium contrahendum cum consanguinea etiam hæc uti potest, quantumvis petitionem & concessionem ignorarit;
15. *citr. Suarez cap. 25. n. 17. & Sanchez cit. Lib. 8. disp. 26. n. 6.* Si verò privilegiata sit persona aliqua particularis, ei quidem ignoranti & invitæ concedi privilegium potest, defacto tamen vim habere non censetur, nisi, cum ei innuit, acceptetur: & merito; quia privilegia sunt quædam donationes, quæ exigunt acceptationem: & beneficia, quæ rectæ gubernationis ratio invitæ obtrudi, non permittit; ne contempnantur, *citr. Su-*

rez n. 13. Casu tamen, quò privilegium aut dispensatio per procuratorem vel nuntium petita sunt, sufficit acceptatio antecedens per petitionem: nec requiritur; ut concessio innouerit privilegiato, *Sanchez Lib. 3. de Matrim. disp. 36. n. 6.*

Neque obstat; quòd ante impetrationis notitiam iis utendò peccet, qui pro ipsis supplicavit; quia hoc non obest valori, ut patet in exemplo ejus, qui per procuratorem petit dispensationem ad matrimonium cum consanguinea vel affine contrahendum; quantumvis enim ante impetrationis notitiam eum tali contrahendò peccet, matrimonium tamen initum valet, si tempore contractus dispensatio revera fuit impetrata: & ejus, qui à parochio petit licentiam assistendi matrimonio, qui, si ante concessæ notitiam assistat, matrimonium valet, *citr. Sanchez n. 8. & Haunold. n. 179.*

ARTICULUS II.

De Privilegiorum Varietate.

SUMMARIUM.

16. Dividitur Privilegium I. in Personale & Reale:
17. Prout directè persona vel rei, corporeæ vel incorporeæ, datur.
18. Quale sit, in dubio ex variis desumitur.
19. II. In merè Gratiosum & Remuneratorium:
20. Ex quibus hoc non solum Personale sed & Reale esse potest.
21. III. In Purum & Conventionale.
22. IV. In Commune & Privatum:
23. Ex quibus huic à privato privilegio renuntiari potest:

T c 2

24. Dum

24. *Dummodo renuntiatione tertio non præjudicetur.*

16. **H**actenus declarati Privilegii variorum sunt partitiones; quarum scitu magis necessarias, & in praxi frequentius occurrentes referre lubet.

Primò itaque aliud Personale est, aliud Reale, ut colligitur ex *c. Mandata 6. verbis, Quas* (vices Apostolicæ sedis) *non loco tribuimus, sed persona, de Presumpt. & l. Privilegia 196. ff. de R. l. quâ Privilegia quædam causâ, alia personæ esse dicuntur.* Personale directè & immediatè conceditur ratione personæ (unius, vel etiam plurium particularium ac certarum) eique inhæret; ut eam sequatur, cum eaque extinguitur, *Reg. In omnibus 8. ff. & Reg. Privilegium 7. in 6.* cujusmodi regulariter esse censetur, privilegium horas Canonicas recitandi unâ horâ post meridiem, celebrandi tempore interdicti, absolventi à reservatis, dispensandi in votis Continentiæ, Religionis &c. Titio v.g. concessum.

17. Reale verò directè & immediatè rei distinctæ à persona, aut huic ratione illius conceditur, eique affigitur & inhæret. Hujusmodi autem res aliquando corporeæ, ut Ecclesia, Monasterium, castrum, fundus &c. aliquando incorporeæ sunt, ut collegium, universitas, aut alia communitas, dignitas, status Religiosus, Doctoratus aut alius Gradus literarius, vel qualitas separabilis à persona &c. Unde privilegia Realia sunt sacra Asylia, privilegium Fori, Canonis & Competentiæ, Exemptio à jurisdictione Ordinariorum, Ordinî Religioso, Ecclesiæ vel Monasterio; Senatus Consultæ Macedonianum & Velleianum filiofamilias aut foemina, Restitutionis intactegrum Minoribus & Ecclesiæ indulta.

Azor p. 2. *Instit. Lib. 5. cap. 22. q. 2. & Suarez Lib. 8. de LL. cap. 3. à n. 3.*

In dubio, an Personale sit vel Reale, spectanda sunt verba, materia & causa, eiusque de concedentis intentione & privilegii qualitate pronuntiandum; si enim verba in rem, officium, conditionem, v.g. *Concedimus Præposituræ vel Præposito Ecclesiæ Augustanæ*, propriò nomine non expressò, Reale: si autem in personam dirigantur v.g. *Concedimus Titio*, etiam expressâ Præpositi dignitate, *Concedimus Præposito pro tempore existenti*, vel, si aliquid agendi facultas concedatur propter singularem personæ industriam, prudentiam, experientiam &c. privilegium Personale est censendum. Deinde consideranda est natura & qualitas privilegii, an ordinariè personis solum particularibus, ut Personalia: vel, ut Realia, collegiis aut cum stabilitate & transmissione ad successores, v.g. *Concedimus Prelatis talis Ecclesiæ vel Monasterii &c.* solet concedi. Demum, si, his omnibus consideratis, dubium perseveret, discrimen faciendum est inter privilegium merè favorabile, hoc est, neque derogans Juri communi, neque aliis præjudicans; hoc enim tanquam Principis beneficium, quod decet, esse mansurum, *Reg. Decet 16. in 6. pro Reali, l. fm. ff. de Constit. Princip. & Privilegium à Jure illo exorbitans, vel cum tertii præjudicio concessum: quod pro Personali regulariter est habendum arg. Reg. Quæ à Jure 28. in 6.* Ita cum cit. Suarez cap. 3. n. 19. Sanchez Lib. 8. disp. 1. n. 8. & aliis Palao Tract. 3. disp. 4. p. 2. §. 1. n. 6. Haunoldus Tract. Proam. n. 160. & Donatus Tom. 1. Prax. Regul. p. 1. tract. 4. q. 3. n. 2.

19. Secundò, privilegium aliud merè Gratiofum, aliud Remuneratorium est. Quorum illud ex mera liberalitate concedentis, non intuitu atque in compensationem

tionem meritorum: istud autem tanquam in præmium & meritorum, v.g. operæ in bello, conversione infidelium aut Hæreticorum &c. navatæ &c. remunerationem seu quandam compensationem conceditur. Istorum privilegiorum prius Personale vel Reale esse posse, satis convenit inter DD.

20. Dissensio autem inter eos est de posteriori sive Remuneratorio; hoc enim ex natura sua semper esse Personale, Petr. Barbosa in l. Quia tale 14. ff. Solutio maritimæ, n. 14. delimitis ex l. 1. ff. de Constit. Princip. cujus §. 2. Ulpianus, Quæ, inquit, Princeps alicui ob merita indulget &c. personam non egrediuntur; quia, ut habet Reg. In omnibus cit. Ubi persona conditio locum facit beneficio, ibi deficiente eâ beneficium quoque deficit. Cujus ratio ulterior est; quia privilegium Remuneratorium ex natura sua exigit ac supponit merita: quæ, cum in hæredibus & successoribus deficient, privilegium ad hos non transibit; ac proinde erit Personale, non Reale.

Sed ratio hæc levis est; quantumvis enim remuneratio exigat ac præsupponat merita, in quibus fundatur: non tamen præsentia, sive actu existentia requirit; cum parentum, avorum, consanguineorum meritis debitâ remuneratione ex concedentis intentione non infrequenter filios & nepotes, & quandoque totas familias gaudere videamus. Unde privilegium Remuneratorium, licet in dubio præsumatur esse Personale, Reale tamen esse potest ac solet non infrequenter, ut cum cit. Suarez cap. n. 48. observat Haunoldus l. cit. n. 164.

Neque adversantur textus cit. partim; quia, quod ob personæ merita indulgetur, regulariter, non semper Personale est, ut in l. 1. cit. notat Bruneman. n. 8. partim verò; quia aliquando propter

unius personæ merita privilegium conceditur toti familiæ: quod si fiat, personam adequatam, cui concessum est, non egreditur: quantumvis personâ, cujus merita fuerunt, deficiente, illò gaudeant consanguinei & hæredes, ut probè notant Haunoldus l. cit. & Palao cit. p. 2. §. 3. num. 4.

Tertiò, aliud Purum est, aliud Conventionale: quorum illud conceditur nullâ, hoc aliquâ conventionem seu pactione interveniente, ratione cujus privilegium quodammodo emi & compensari censetur: quæ ejus participio displicet Baldo in l. fin. C. Unde liberi, n. 33. quòd privilegium sit gratia: non debitum, quod inducitur conventionem. Sed immeritò; cum de essentia privilegii non sit; ut merè gratiosè: sed; ut eò quid speciale seu contra vel præter commune Jus concedatur, sive id merè liberalitatis sive remunerationis exercendæ, sive debiti tribuendi & compensandi animò fiat, cit. Suarez cap. 4. n. 9. & Palao §. 3. n. 2.

Quartò, aliud Commune, & aliud Privatum. Privilegium commune est, quod primò & per se respicit bonum communitalis, cui conceditur, licet in istius etiam membra redundet: ut sunt privilegia Fori, Canonis & Competentiæ, concessa toti statui sive Ordini Ecclesiastico: Privatum sive singulare, quod primò & per se respicit bonum personarum particularium: licet mediâtè etiam ipsum spectet bonum commune, cujus interest v.g. imbecillos & injuriis obnoxios defendi, indigentibus ac bene merentibus privilegia concedi: cujusmodi privilegium est beneficium restitutionis in integrum, minoribus concessum, Panorm. in c. Si diligenti 12. de Foro compet. n. 7. cit. Suarez cap. 6. n. 1. & Haunoldus n. 168.

Inter hæc privilegia notatu dignum illud discrimen est; quod Communi tanquam

T t 3 quam

- quam favori publico à privatis nequeat renuntiari, c. Si diligenti cit. & l. Jus publicum 38. ff. de Pactis; atque idcirco clericum etiam consentientem punire nequeat potestas Secularis, eumque percussiens incurrat excommunicationem, can. Si quis suadente, 17. q. 4. Laiman Lib. 1. Tract. 5. p. 2. cap. 5. n. 5. singulari autem, tanquam favori privato, regulariter renuntiare cuilibet sit permillum, c. Si de terra 6. h. c. Rubr. Panormit. n. 7. Suarez cap. 6. n. 1. & Haunoldus n. 168. Regulariter, inquam; quia, si privilegii etiam privati renuntiatio cederet in præjudicium alterius, sicut v. g. renuntiatio privilegii exemptionis, particulari Ecclesie vel Monasterio concessi, aut S. C. Velleiani, Summo Pontifici aut marito præjudicat, ei renuntiari à privilegiato. v. g. Monasterio aut muliere sine illorum consensu non potest, cit. Suarez n. 4. & Haunoldus n. 168.
24. *Imò etiam contrariò, sed non fortiori privilegio munitum.*
25. *Privilegia nec juri nec homini derogantia latè:*
26. *Serè interpretanda sunt, quibus questio terij,*
27. *Aut communi juri derogatur:*
28. *Nisi publica utilitati intuitu, vel Motu proprio concessa,*
29. *Vel inserta sint Corpori Juris communi.*
30. *Extensionem non admittunt privilegia odiosa,*
31. *Sed favorabilia: non tamen ad personas & casus virtualiter non comprehensos.*

Convenit inter DD. primò, ad usum privilegii, suæ personæ concessi, per se neminem obligari, arg. c. Si de terra 6. Quod enim ob gratiam alicui, conceditur, non est in ejus dispendium retorquendum, Regula est 61. in 6. Sua, inquam, persona, & Per se. Prius; quia toti alicui communitati vel statui concessio, ut sunt privilegia Fori Canonis &c. singuli, quamdiu ejus membra esse perseverant, nequeunt renuntiare, c. Si diligenti 12. de Foro compet. & l. Jus publicum 38. ff. de Pactis. Posterius; quia per accidens obligari quis potest ad usum privilegii, sibi specialiter indultis; sic enim habens privilegium audiendi Missam tempore Interdicti Ecclesiastici, eam audire die Festo tenetur: non quidem vi privilegii; quia hoc tantum removet Interdictum: sed vi præcepti Ecclesiastici, omnes non impeditos, ac proinde non interdictos ad eam obligantis, Suarez Lib. 8. de LL. cap. 23. n. 9. & Palao tract. 3. dist. 4. p. 7. n. 3.

Convenit inter eosdem secundò, usum privilegii pro certo loco vel tempore concessi, extra ea illicitum: concessi autem o-

ARTICULUS III.

De Privilegii Usu & Interpretatione.

SUMMARIUM.

25. *Privilegio sua persona concessio uti quis non tenetur:*
26. *Nisi aliquando per accidens.*
27. *Restrictio ad certum tempus aut locum in eo duntaxat:*
28. *Absolutio etiam extra concedentis territorium uti potest:*
29. *Nisi superioris loci licentiam specialiter exigat,*
30. *Vel usum ad certum locum restringat causa concessionis.*
31. *Privilegio quis uti potest adversus alium simile:*